

Rajčan

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

september
2020

Budovanie cyklochodníka medzi Rajcom a Šujou

(viac informácií
na strane 7)

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne
informácie
z mesta
a mestského
úradu

Nový náčelník
MsP sa vám
predstavuje

Predchádzajme
vzniku
odpadov

Letné kultúrne
a športové
podujatia

Spoločenská
rubrika

DETSKÉ IHRISKÁ SA POSTUPNE ZREVITALIZUJÚ

Primátora mesta Milana Lipku sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s mestom, jeho rozvojom, investičnými akciami, či témami, ktoré sa prerokujú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Otázky položila Zuzana Ščasná.

V auguste ste odovzdávali stavenisko zhotoviteľovi, ktorý by mal vybudovať chodník medzi Rajcom a Šujou. Kedy bude chodník k dispozícii obyvateľom?

Práce sú v plnom prúde a zmluvný termín ich dokončenia je 5. októbra. Ako každá stavba, aj táto sa potýka s miernymi komplikáciami, avšak zhotoviteľ, ktorým je spoločnosť Eurovia, ktorá budovala aj niektoré diaľničné úseky na Slovensku, je dostatočne skúsený zhotoviteľ podobných stavieb, a preto verím, že zmluvný termín bude dodržaný a cyklisti, korčuliari, ale aj peší budú môcť bezpečne prechádzať týmto úsekom či už za prácou, nákupom, alebo oddychom čo najskôr. Je veľká škoda, že sa realizácia tohto projektu kvôli pandémie koronavírusu posunula, nebyť tohto zdržania, už by bol chodník sprístupnený verejnosti.

V súvislosti s budovaním cyklickej infraštruktúry, je toto jediný projekt pre cyklistov, alebo sa môžeme tešiť aj na ďalšie?

Samozrejme, súbežne pracujeme aj na ďalších cyklotrasách, konkrétne v súčasnosti veľmi intenzívne riešim projekt Rajeckou dolinou na dvoch kolesách, kde v prvej etape budú cyklotrasy vyznačené či už v teréne, ale aj na mapových podkladoch. Primárne využijeme existujúce poľné, lesné a kadejaké iné cestičky vedúce mimo hlavných ciest a oficiálne by ich cyklisti mohli využívať taktiež už túto jeseň. Projekt realizujeme prostredníctvom Oblastnej organizácie cestovného ruchu Rajecká dolina (OOCR Rajecká dolina) a vízia nás ako členov do budúca je tieto cyklotrasy

postupne vylepšovať aj o ďalšie potrebné prvky cyklochodníkov, tak ako ich poznáme z krajín, ktoré sú v tejto oblasti ďaleko pred nami. Značne nás však brzdí majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod týmito chodníkmi, čo napr. v Čechách nepoznajú, pracujeme však na tom, aby sme sa aj s týmto problémom popasovali čo najrýchlejšie.

Stretli ste sa aj s podpredsedom ŽSK a poslancom NR SR Petrom Dobešom, s ktorým ste preberali možnosti rozvoja turistického ruchu či financovania projektov pre využitie potenciálu Rajeckej doliny. Na čom ste sa zhodli?

Tomuto stretnutiu som naozaj veľmi rád, pretože Peter Dobeš pôsobí aj ako predseda krajskej organizácie cestovného ruchu a ako bývalý dlhoročný primátor Rajeckých Teplíc toto územie dôverne pozná a je otvorený novým a zmysluplným podnetom. Pozná naše zámery, čo sa týka OOCR Rajecká dolina, a teraz som mu predostrel aj tie naše mestské. Keďže stretnutie sa uskutočnilo v teréne, konkrétne na vyhliadkovej veži na Dubovej, hneď prvý z mojich návrhov bol, ako túto vežu nadstaviť, resp. skúsiť najstť financovanie nadstavby z fondov EÚ. A tu sme sa zhodli v názore, že práve využívanie eurofondov je cesta, ako spropagovať Rajeckú dolinu pre turistov a vytvoriť možnosti trávenia voľného času pre našich občanov. Preto zámery ako nadstavba vyhliadkovej veže na Dubovej, nadstavba veže bývalej hasičskej zbrojnice v blízkosti námestia, rekonštrukcia mestského múzea, možno obnovenie mestského pivovaru by sa malo podať financovať práve z eurofondov, na čom intenzívne pracujem.

Ihriská po meste pomaly dosluhujú. Nechystáte ich obnovu?

Už dávnejšie som informoval, že s detskými ihriskami musíme chtiac-nechtiac niečo začať robiť, či už na to máme, alebo nie, pretože zákon je neúprosný a niektoré prvky detských ihrísk, i keď veľmi obľúbené a na prvý pohľad nie nebezpečné, žiaľ, platné požiadavky nespĺňajú. Preto museli byť niektoré demontované, čo sa nie každému pozdáva. Vzhľadom na veľmi prísne predpisy ohľadom bezpečnosti, ale aj aktuálne platné opatrenia v súvislosti s koronavírusom nemôžeme mať roztrúsené hracie prvky pre deti tak ako doteraz. Najmä na sídlisku Sever nebolo nič nezvyčajné mať prvky roztrúsené niekoľko desiatok metrov od seba. Mamička s viacerými deťmi má neraz čo robiť, aby ich ustriešla, keď sa jedno hojdá na hojdačke a druhé visí dole hlavou na preliezke umiestnenej 20 metrov od nej. Víziou je vytvoriť síce menší počet, ale oveľa kvalitnejších detských ihrísk, ktoré budú komplexné, niektoré, ako napr. na ulici Partizánska pri hlavnej ceste, oploťené. Určite nie je potrebné mať na jednom sídlisku množstvo veľkých a nikým nevyužívaných pieskovísk, radšej vybudujeme pieskoviská menšie s možnosťou prekrytia, aby rodičia nemali obavu pustiť deti hrať sa na pieskovisko, pretože sa v ňom predtým pohrali psy a mačky. Taktiež je tu potreba budovania dopadových plôch pri jednotlivých prvkoch, čo tiež upravujú predpisy. Ako prvé začíname

týmto spôsobom revitalizovať detské ihriská na Partizánskej a na Javorovej oproti gymnáziu. Postupne chcem, aby boli revitalizované všetky detské ihriská, podľa finančných možností, demografického vývoja a iných faktorov, ktoré pri tom zohľadňujeme.

Po meste sa rozpráva, že niektorí lekári presúvajú svoje ordinácie do Rajeckých Teplíc. Neuvažujete o rekonštrukcii budovy polikliniky a jej okolia, aby ste lepšími podmienkami vedeli motivovať lekárov, aby radšej zostali v Rajci?

V súvislosti s poliklinikou je to snád na celú dvojstranu, skúsím však vypichnúť podstatné informácie. Chodník pred poliklinikou je v zlom stave už dlhšiu dobu, a preto ho budeme rekonštruovať. Je to veľmi frekventované miesto, či už pacientov, sanítek, alebo obyvateľov bytového domu Medika. Chodník je mestským majetkom, a preto sa do toho môžeme pustiť ešte v tomto roku. Toto, bohužiaľ, neplatí o samotnej budove polikliniky a mesto tu má v porovnaní napr. s Rajeckými Teplícami zviazané ruky.

Stav polikliniky v čase môjho nástupu do funkcie bol taký, že lekári mali drvivú väčšinu ambulancií odkúpenú od mesta ešte z čias deväťdesiatych rokov, v novej časti polikliniky dokonca mesto Rajec nemalo žiadny podiel. V tejto novej časti polikliniky sa v roku 2020 podarilo s ostatnými vlastními jednotlivých priestorov dosiahnuť dohodu o urovnaní vlastníckych práv, na základe čoho pripadol mestu priestor v podkroví, ktorý do tohto roku nikomu nepatrí. Čo to znamená v praxi? To znamená, že doterajší stav sa mi vonkoncom nepáči, ani čo sa týka vlastníckych vzťahov, ani čo sa týka technického stavu, ani čo sa týka správy budovy vlastními jednotlivých ambulancií. Nie je normálne, aby budova, ktorá je z veľkej časti v súkromných rukách, vyzerala takto. Strecha je v úvodzovkách, na polceste do Jasenového, aj toalety už 15 rokov naspäť spĺňali podmienky priestorov pre točenie hororových scén do filmu. Po naozaj dlhých rokoch sme s ostatnými

Milan Lipka (vľavo) a Peter Dobeš pri rajeckej vyhladkovej veži

vlastníkmi dosiahli dohodu, aby sme mali na liste vlastníctva jednotlivé priestory zapísané tak ako treba a mohli sme sa spoločne venovať zveladeniu budovy polikliniky. Už to niektorí lekári či jednotlivci využívajú a obviňujú zo zlého stavu budovy práve mesto. Keby budova bola mestská, v tomto čase už sme ju mohli rekonštruovať, ako napríklad Rajecké Teplice rekonštruujú svoje zdravotné stredisko z eurofondov. Túto šancu, bohužiaľ, naša poliklinika nemohla využiť, pretože vlastnícke pomery až do mája tohto roku neboli na poriadku. Rozhodne však nebudeme vyplakávať, už teraz som absolvoval viaceré stretnutia, aby sme sa ešte vedeli zapojiť do súťaže o európske peniaze na rekonštrukcie centier zdravotnej starostlivosti.

Ďalším problémom je odchod viacerých lekárov. Niektorí idú za lepšími podmienkami, iní z osobných dôvodov a iní majú dôchodkový vek. Obdobná situácia tu už bola pri odchode detskej lekárky p. Uhrinovej či viacerých zubárov. Aj keď pri zubároch sa situácia vyriešila, detského lekára sa za dlhé roky stále nepodarilo nájsť. Bohužiaľ, toto je problém celospoločenský. Lekárov je jednoducho nedostatok. A aj keď toto nie je kompetencia samosprávy, nie som k situácii ľahostajný a problém rie-

šim či už s p. predsedníčkou ŽSK, ale tiež na úrovni ministerstva zdravotníctva.

Mesto Rajec sa prvýkrát zapojilo do národnej kampane organizovanej Ministerstvom dopravy a výstavby SR – Do práce na bicykli. Povedzte nám niečo viac o tejto kampani.

Projekt Do práce na bicykli je kampaň s dlhoročnou tradíciou a jej zámerom je podnietiť ľudí využívať na cestovanie za prácou alternatívne spôsoby dopravy voči individuálnej automobilovej doprave. V rámci kampane môžu ľudia využívať bicykel, kolobežku, vlak, autobus alebo ísť peši, prosté využiť čokoľvek okrem auta. Do práce na bicykli (DPNB) je národná kampaň, ktorej hlavným cieľom je podporiť rozvoj nemotorovej, predovšetkým cyklistickej dopravy v mestách, vyzvať samosprávy na Slovensku, aby vytvárali kvalitné podmienky pre ekologické druhy dopravy v meste, motivovať zamestnávateľov, aby budovali vo svojich sídlach vhodné podmienky pre zamestnancov, ktorí dochádzajú do práce na bicykli, a motivovať zamestnancov, aby viac používali túto formu alternatívnej dopravy pri každodennom cestovaní do práce.

Je mi ctou, že tento rok je súčasťou kampane aj mesto Rajec.

AUGUSTOVÉ ZASADNUTIE mestského zastupiteľstva

13. augusta 2020 sa uskutočnilo ďalšie riadne zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Rajci.

SCHVÁLENIE KÚPNEJ ZMLUVY, ODPREDAJ POZEMKOV

Uznesením MZ č. 38/2020 prijatého dňa 14. mája 2020 bola schválená prebytočnosť majetku, prevod majetku ako prípad hodný osobitného zreteľa podľa ustanovenia § 9a, ods.8, pís. e) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Ďalej bolo uložené zverejniť zámer prevodu pozemkov z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Mesto Rajec ako budúci predávajúci a spoločnosť LHODOL, s.r.o, ako budúci kupujúci uzavreli dňa 3. 2. 2020 Zmluvu o uzavretí budúcej Kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva pozemkov v k.ú. Rajecká Lesná a o uzatvorení Zmluvy o zriadení vecného bremena. Zmluva bola uzavretá v súlade s uznesením MZ č. 67/2019 zo dňa 14. 8. 2019. Ďalej bolo dohodnuté, že tieto zmluvy budú uzavreté do jedného roka, odkedy nadobudne právoplatnosť kodaččné rozhodnutie s názvom: Rozšírenie výroby dolomitov - VTL prípojka plynu, stavebníka LHODOL, s.r.o., 015 01 DOLKAM Šuja. Stavba bola skolaudovaná dňa 23. 12. 2019. Prevod vlastníckych práv k pozemkom bol prerokovaný vo finančnej komisii a v komisii a poslanci mestského zastupiteľstva ho jednomyseľne schválili.

Spoločnosť KLUCHO, s.r.o., je vlastníkom nehnuteľnosti s. č. 23 na Námestí SNP v Rajci. Nehnuteľnosť je užívaná ako predajňa textilu, odevov na prízemí, na poschodí sa nachádza fitnesscentrum. Mesto Rajec je vlastníkom pozemku KNC parcela č. 37/1, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria o výmere 596 m². V súčasnosti je už na pozemku KNC p.č. 37/1 vybudovaná ram-

pa so schodiskom. Žiadateľ mal záujem odkúpiť časť uvedenej parcely o rozmeroch 9,3 x 2,8 m, približne 26 m². Odkúpením sa nezasiahne do obslužnej komunikácie za obchodnými jednotkami. Poslanci schválili odpredaj časti parcely, a to o výmere 18 m², t.j. pozemok pod betónovou konštrukciou rampy.

Poslanci sa ďalej zaoberali žiadosťou p. Jakuba Macka vo veci odkúpenia pozemkov KNC parcela č. 1104/70, 1104/71, 1104/72. Uvedené pozemky boli v minulosti vyčlenené pre zámer odpredaja s následnou výstavbou garáží v novšom rade garáží na Športovej ul. (od rieky Rajčanka). Finančná komisia, komisia výstavby a ŽP a následne poslanci mestského zastupiteľstva schválili odpredaj pozemku 1104/72 k.ú. Rajec formou verejnej obchodnej súťaže.

Mestské zastupiteľstvo taktiež prerokovalo ponuku na uplatnenie si predkupného práva od p. Heleny Kudlovej, spoluvlastníčky priestorov v budove polikliniky - Zubná technika. Ponuka bola predložená v súlade so Zmluvou č. 2004/150 o prevode

vlastníctva nebytového priestoru v dome, zmluva o zriadení vecného bremena a zmluva o zriadení predkupného práva zo dňa 28. 4. 2004. Poslanci schválili neuplatnenie si predkupného práva na odkúpenie týchto priestorov.

MUDr. Anna Smiešková podala dňa 4. 6. 2020 žiadosť vo veci kúpy nebytových priestorov v budove súp. č. 150 - poliklinika - prístavba. Celková cena nebytového priestoru č. 18 a č. 19 vrátane im prislúchajúcich spoluvlastníckych podielov na spoločných priestoroch, zariadeniach a pozemku je stanovená v predloženej znaleckom posudku, a to vo výške 4050,00 €. Žiadosť bola prerokovaná vo finančnej komisii a v komisii výstavby a ŽP, ktoré odporučili schváliť odpredaj týchto nebytových priestorov. Po krátkej diskusii 11 poslanci schválili odpredaj týchto priestorov za podmienky zriadenia vecného bremena spojeného s vlastníctvom prevádzaných nebytových priestorov s príslušenstvom, spočívajúceho v povinnosti vlastníka užívať alebo strpieť užívanie predmetných nebytových priestorov výlučne pre účel

prevádzkovania zdravotníckej ambulancie a zriadenie predkupného práva v prospech mesta Rajec. Hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

Mgr. Baďura s manželkou podali žiadosť vo veci odkúpenia časti pozemku KNE parcela č. 7100/2, druh pozemku ostatná plocha. Predmetná časť pozemku, ktorú majú záujem odkúpiť, je o výmere 41 m². Žiadosť bola prerokovaná vo finančnej komisii a komisii výstavby a ŽP, ktoré ju odporučili schváliť. Taktiež poslanci jednomyselne schválili odpredaj časti uvedenej parcely.

BYTOVÝ DOM (33) BYTOVÝCH JEDNOTIEK - HOLLÉHO UL. 179

Mesto Rajec vybuďovalo v rámci zabezpečenia dodávky elektrickej energie do novostavby nájomného bytového domu s 33 bytovými jednotkami stavebný objekt SO 08 Elektrická NN prípojka. Stavba bola zameraná porealizačným zameraním a daná do užívania kolaudačným rozhodnutím. Následne sa vstúpilo do rokovania s dodávateľom elektrickej energie - Stredoslovenská distribučná, a.s. Poslanci mestského zastupiteľstva jednomyselne schválili uzavretie Kúpnej zmluvy medzi predávajúcim mesto Rajec a kupujúcim Stredoslovenská distribučná, a.s., so sídlom v Žiline o prevoze vlastníctva nehnuteľnej veci, objektu elektrickej NN prípojky, vybudovanej ako stavebný objekt SO 08 Elektrická NN prípojka, pre potrebu napojenia stavby: Nájomný bytový dom (33 bytových jednotiek) Rajec, Hollého ul. súp. č. 179.

KONSOLIDOVANÁ ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA MESTA RAJEC K 31. 12. 2019

Konsolidovaná účtovná závierka poskytuje informácie o konsolidovanom celku. Zostavuje sa podľa metód a zásad ustanovených predpismi. Poslancov s touto konsolidovanou účtovnou závierkou oboznámila Ivana Zbýňovcová, poverená vedením ekonomického oddelenia. Súčasťou tejto závierky je aj výročná správa mesta Rajec za rok 2019, ako aj správa nezávislého audítora. Poslanci jednomyselne zobraли konsolidovanú účtovnú

závierku na vedomie.

DODATOK Č. 2 K VZN Č. 9/2019 O URČENÍ VÝŠKY FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV URČENÝCH NA MZDY A PREVÁDZKU ŽIAKA ZUŠ, DIEŤA MŠ A DIEŤA ŠKOLSKÉHO ZARIADENIA, ZRIADENÝCH NA ÚZEMÍ MESTA RAJEC

Návrh Dodatku č. 2 k VZN č. 9/2019 predniesla poslancom Ivana Zbýňovcová. Týmto dodatkom sa upravuje výška dotácie na prevádzku a mzdy pre školy a školské zariadenia pre rok 2020. Navrhovaný dodatok prerokovala finančná komisii a následne poslanci mestského zastupiteľstva, ktorí ho jednomyselne schválili.

VZN Č. 2/2020 O URČENÍ VÝŠKY PRÍSPĚVKU A SPÔSOBE JEHO PLATBY NA ČIASŤOČNÚ ÚHRADU NÁKLADOV V ŠKOLÁCH A ŠKOLSKÝCH ZARIADENIACH V ZRIAĎOVATELSKEJ PÔSOBNOSTI MESTA RAJEC

Navrhované VZN rieši úpravu výšky príspevkov na čiastočnú úhradu výdavkov MŠ, čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom v ZUŠ, úhradu nákladov spojených s činnosťou školského klubu detí a ďalej rieši výšku príspevku na nákup potravín a režijné náklady školských jedální. Návrh VZN č. 2/2020 prerokovala finančná komisii a mestské zastupiteľstvo ho jednomyselne schválilo.

PREROKOVANIE MONITOROVACEJ SPRÁVY O PLNENÍ ROZPOČTU A VÝSLEDKY HOSPODÁRENIA MESTA RAJEC ZA PRVÝ POLROK 2020

Monitorovaciu správu predniesla poslancom Ing. Monika Brezániová, rozpočtárka mesta. Správa obsahuje celkové hospodárenie mesta za prvý polrok 2020. Touto monitorovacou správou sa zaoberala finančná komisii, ktorá ju odporučila MZ zobrať na vedomie. Odborné stanovisko k monitorovacej správe predniesla aj hlavná kontrolórka mesta. Skonštatovala, že vedenie mesta Rajec zodpovedne pristúpilo k rozpočtu v situácii pandémie COVID-19. Je nevyhnutné, aby vedenie

mesta pokračovalo v dôslednom sledovaní hlavne príjmovej časti rozpočtu.

Mesto hospodárillo v prvom polroku nasledovne:

Príjmy bežného rozpočtu boli dosiahnuté vo výške 2970489,30 € pri plnení na 53,46 % k upravenému rozpočtu 5556378 € a výdavky bežného rozpočtu boli čerpané vo výške 2380913,79 € pri plnení na 41,48 % k upravenému rozpočtu 5739254 €, s výsledkom hospodárenia + 589575,51 €,

Príjmy kapitálového rozpočtu boli dosiahnuté vo výške 230169,04 € pri plnení na 20,24 % k upravenému rozpočtu 1137474 € a výdavky kapitálového rozpočtu boli čerpané vo výške 58585,16 € pri plnení na 1,86 % k upravenému rozpočtu 3157780 €, s výsledkom hospodárenia +171583,88 €,

Príjmové finančné operácie boli realizované v čiastke 150323,47 € pri plnení na 6,33 % k upravenému rozpočtu 2374112 €, výdavkové finančné operácie vo výške 82065,13 € pri plnení na 48,01 % k upravenému rozpočtu 170930 €.

Poslanci MZ túto správu jednomyselne zobraли na vedomie.

NÁVRH ZMENY ROZPOČTU A PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU MESTA RAJEC ROZPOČTOVÝM OPATRENÍM Č. 21/2020

Návrh zmeny rozpočtu, predložený poslancom, prerokovala finančná komisii a bola proti jeho schváleniu. Vedenie mesta prehodnotilo reálnu očakávanú situáciu a rozhodlo sa zapracovať do zmeny, že zo 140 tisíc € z rezervného fondu by sa použilo 70 tisíc € a zvyšných 70 tisíc € by sa zakomponovalo do rozpočtu budúceho roka. Hlavná kontrolórka predniesla poslancom odborné stanovisko k navrhovanej zmene rozpočtu, v ktorom odporučila prerokovať požiadavky členov finančnej komisii a schváliť návrh zmeny rozpočtu. V diskusii poslanci navzájom prerokovali svoje požiadavky, primátor nakoniec vyhlásil prestávku, aby si tieto svoje požiadavky ujasnili.

Nakoniec Ing. Žideková pred-

niesla tri pozmeňovacie návrhy k navrhovanej zmene rozpočtu. Prvý návrh sa týkal ponížiti výdavky o 2 000 € v programe 14, podprograme 1 Podporná činnosť – správa obce na položke 633 materiál (v rozpočte boli určené na interiérové vybavenie MsÚ). Za jeho prijatie hlasovali: Ing. Žideková, Bc. Repková, p. Kardoš, PaedDr. Mihalec, JUDr. Gelatka, Mgr. Augustín, proti boli poslanci: Mgr. Hanus, Mgr. Šupka, p. Matejka, p. Pekara, Ing. Kavec sa hlasovania zdržal. Tento pozmeňovací návrh schválený nebol.

Druhý návrh bol zníženie výdavkov o 15 000 € v Programe 4, podprograme Cintorínske a pohrebné služby na položke 717 realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia (v rozpočte boli určené na vybudovanie urnovej steny). Za jeho prijatie hlasovali: Ing. Žideková, Bc. Repková, p. Kardoš, PaedDr. Mihalec, JUDr. Gelatka, Mgr. Augustín a p. Kavec, proti boli poslanci: Mgr. Hanus, Mgr. Šupka, p. Matejka, p. Pekara, Ing. Pekara. Tento pozmeňovací návrh bol schválený.

Posledný, tretí pozmeňovací návrh sa týkal zníženia výdavkov o 16 000 € v Programe 11, podprograme 1 Verejné osvetlenie na položke 717 – nové VO, znížiť o sumu 16 000 € (v rozpočte boli určené na nasvietenie priechodu pre chodcov). Za jeho prijatie hlasovali: Ing. Žideková,

Bc. Repková, p. Kardoš, PaedDr. Mihalec, JUDr. Gelatka, Mgr. Augustín, proti boli poslanci: Mgr. Hanus, Mgr. Šupka, p. Matejka, p. Pekara, Ing. Kavec sa hlasovania zdržal. Tento pozmeňovací návrh schválený nebol.

KONTROLNÁ ČINNOSŤ HLAVNEJ KONTROLÓRKY

Hlavná kontrolórka mesta predniesla poslancom MsZ prehľad o kontrole plnenia uznesení, ktorý poslanci jednomyselne zoberali na vedomie. Taktiež hlavná kontrolórka predložila aj Správu hlavnej kontrolórky mesta Rajec o kontrolnej činnosti za obdobie od 14. 5. 2020 do 13. 8. 2020, v ktorej vyhodnotila uskutočnené kontroly.

INTERPELÁCIE

Poslanci v tomto bode predniesli požiadavky občanov, ktoré sa týkali napr.:

- ▮ zahradenia chodníka, resp. časti chodníka cesty smerom na kúpalisko, ktorý zahradil p. Špánik,
- ▮ kosenia zelene,
- ▮ stavby domov v záhradkárskej osade Trstie,
- ▮ situácie v Poliklinike Rajec,
- ▮ parkovanie áut na chodníku,
- ▮ nakladania s odpadmi,
- ▮ umiestnenia hojdačiek na Ul. 1. mája,
- ▮ kontajnerov na separovaný odpad,

▮ výberových konaní na oddelenia MsÚ a pod.

Na niektoré interpelácie primátor odpovedal poslancom priamo na zasadnutí MZ, niektoré však budú zodpovedané písomne.

ODVOLANIE ČLENA KOMISIE NA OCHRANU VEREJNÉHO PORIADKU A MENOVANIE NOVÉHO ČLENA

Doterajší náčelník mestskej polície Ing. Rastislav Ťažký bol menovaný za člena komisie na ochranu verejného poriadku. Vzhľadom na to, že do funkcie náčelníka MsP dňom 1. 8. 2020 nastúpil Mgr. Adrian Begáň, bolo potrebné Ing. Ťažkého odvolať z členstva a na jeho miesto menovať nového náčelníka MsP. Poslanci túto zmenu schválili, hlasovania sa zdržala Ing. Žideková.

Primátor predniesol poslancom informácie ohľadom budovania cyklochodníka Rajec – Šuja, o rekonštrukcii niektorých chodníkov v meste, ako aj o bytovom dome na Hollého ul. 179.

V závere rokovania p. Kavec poďakoval v zastúpení Rajeckého maratónu mestu, primátorovi a prednostovi za tohtoročnú spoluprácu pri organizovaní Rajeckého maratónu.

Alena Uríková, poverená vedením organizačno-administratívneho odd. MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

CYKLOCHODNÍK MEDZI RAJCOM A ŠUJOU

Mesto Rajec sa v minulom roku zapojilo do Výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií na podporu rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky – C1, vyhlásenej Ministerstvom dopravy a výstavby SR, o dotáciu na výstavbu cyklistickej infraštruktúry.

Žiadosť bola úspešná a v nadväznosti na to mesto realizovalo všetky potrebné kroky k vlastnej realizácii projektu.

V mesiaci august úspešne začala vlastná realizácia stavby cyklochodníka Rajec - Šuja, ktorá prinesie výstavbu cyklistického chodníka a spoločného chodníka pre cyklistov a peších. Z hľadiska bezpečnosti a prístupnosti dôjde k odkloneniu cyklistov a peších účastníkov cestnej premávky z cesty I. triedy I/64 Žilina - Komárno na samostatnú cestu, resp. chodník. Výrazne sa tým zlepšia podmienky pre cyklistov a chodcov, či už miestnych obyva-

teľov, alebo turistov a športovcov. Vytvorí sa podmienky pre zvýšenie podielu cyklistickej prepravy na cestovanie do zamestnania do školy či za občianskou vybavenosťou (lekári, obchody, kultúra a pod.), nadväzujúce dopravné uzly – železničná stanica, autobusová stanica) v našom meste a okolí. Tým sa naplní aj cieľ a význam projektu a veríme, že prinesie ošoh všetkým cyklistom i necyklistom.

Informácie o projekte: <http://www.rajec.info/article/default/4958>

L. Rybárová,
odd. strategického rozvoja
MsÚ Rajec

RAJECKÉ KULTÚRNE LETO

Tento rok sa pre nepriaznivú situáciu v súvislosti s koronavírusom Kultúrne leto v Rajci konalo iba v obmedzenom režime. Sústredilo sa na dve Popoludnia s rodinou, ktoré sa konali, netradične, na futbalovom ihrisku 1. augusta a 8. augusta.

Mesto Rajec v spolupráci s OZ Znalosť a bistro m ihrisko pripravilo pestrý program pre návštevníkov oboch podujatí. Pre deti boli pripravené nafukovacie atrakcie, penová párty, rôzne športové súťaže či maľovanie na tvár. Deti stretli aj dvojicu Mickey Mouse s Minnie, s ktorými si mohli zatancovať a odpotiť sa. Bruchovravec-ká show Sranda Banda vtipným a kúzelníckym umením pobavila všetkých divákov. Počas oboch večerov nechýbala ani výborná hudba – v prvý sobotný podvečer to bola dvojica DJ Drozdo & Demex a druhé podujatie tanečnou

zábavou pod hviezdami zakončila skupina EXIL.

Mesto Rajec a základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Rajci si v piatok 28. augusta pietnou

spomienkou a kladením vencov uctili 76. výročie Slovenského národného povstania.

E. Pecná, odd. kultúry
a športu MsÚ Rajec
Snímka: archív MsÚ

OZNAM

Mesto Rajec v mesiaci október 2020 bude realizovať rekonštrukciu chodníkov v Rajci na uliciach:

Obrancov mieru, Jabloňová, Ružová, Orgovánová, Krivín, Športová, Janka Kráľa, Nádražná, Kostolná, Sama Chalúpku, Sládkovičova, Kollárova.

Žiadame občanov, aby v prípade, ak plánujú zemné práce na uvedených uliciach, ich vykonali ešte pred rekonštrukciou chodníkov.

Odd. investičnej výstavby a životného prostredia MsÚ Rajec

NOVÝM NÁČELNÍKOM MESTSKEJ POLÍCIE SA STAL ADRIAN BEGÁŇ

Pred letnými prázdninami sa uskutočnilo výberové konanie na funkciu náčelníka Mestskej polície v Rajci. Výberová komisia, ktorú tvorilo kompletne mestské zastupiteľstvo, vybrala do tejto funkcie Mgr. Adriana Begáňa, ktorý do funkcie nastúpil 1. augusta 2020. Nového náčelníka mestskej polície sme požiadali o krátky rozhovor.

Pán Begáň, mohli by ste sa občanom mesta predstaviť? Kde ste doteraz vo svojej profesijnej kariére pôsobili?

Svoju policajnú kariéru som začal v Rajci, kde som v rokoch 1991 až 1999 pôsobil ako príslušník policajného zboru na tunajšom obvodnom oddelení. Následne v septembri 1999 som prešiel na Krajské riaditeľstvo PZ, kde som pracoval ako vedúci oddelenia pátracej a informačnej služby. Od apríla 2002 som začal pracovať na Prezídium policajného zboru v Bratislave, kde som pôsobil až do skončenia služobného pomeru vo funkcii riaditeľa Národnej jednotky boja proti nelegálnej migrácii.

Prečo ste sa rozhodli práve pre prácu v Rajci?

Svoju úspešnú policajnú kariéru som začal v Rajci, kde som získal prvé skúsenosti, ktoré som následne využíval v ďalšej policajnej praxi. Spoznal som veľa dobrých ľudí, doteraz mám v Rajci veľa priateľov, zažil som veľa príjemných zážitkov a príhod, preto som ani na chvíľku nezaváhal a prihlásil som sa do výberového konania.

Aj keď ste vo funkcii len krátko, už máte za sebou prvé skúsenosti v novej práci. Prekvapilo Vás niečo?

Počas prvých dní môjho pôsobenia v Rajci ma veľmi príjemne prekvapilo

lo priateľské prijatie nielen kolegých a kolegov z mestského úradu, ale aj občanov mesta Rajec. Mnohí z nich mi prejavujú svoju podporu, ponúkajú pomoc, za čo by som im rád touto cestou poďakoval. Ale taktiež som zistil, že niektorí občania - vodiči osobných motorových vozidiel nerešpektujú pravidlá bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, porušujú zákaz státia, zákaz zastavenia, parkujú na cestičke pre cyklistov. Aj touto cestou chcem takýchto vodičov upozorniť, že sa dopúšťajú priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Za uvedené porušenie zákona môže byť uložená pokuta v blokovom konaní až do výšky 50,00 eur.

Ako nový náčelník MsP určite chystáte nejaké zmeny. Čo bude Vašou prioritou, na čo sa chcete

predovšetkým zamerať?

Počas mojej policajnej kariéry som často služobne cestoval do Nemecka. Obdivoval som tam poriadok a rešpektovanie zákona, vnímal som vzťahy medzi občanmi a príslušníkmi polície, ktoré sa zakladali na vzájomnej úcte, rešpekte a vzájomnej pomoci. Príslušník polície bol vnímaný ako partner, ktorý v spolupráci s občanmi presadzuje dodržiavanie zákona a poriadku, čím prispieval k vytváraniu priaznivého spoločenského prostredia, potrebného pre život každého občana. Cieľom môjho pôsobenia vo funkcii náčelníka MsP v Rajci je vytvorenie takéhoto partnerského vzťahu medzi občanmi a príslušníkmi mestskej polície, ktorý sa taktiež bude zakladať na vzájomnej úcte, rešpekte a vzájomnej pomoci pri vytváraní priaznivého spoločenského prostredia. Preto sa aj touto cestou obraciam na každého občana mesta Rajec, aby svojim osobným príkladom a poskytovaním pomoci pomohol príslušníkom mestskej polície presadzovať dodržiavanie zákona a poriadku v meste Rajec. Pomôžte nám vytvoriť priaznivé spoločenské prostredie v meste, kde bude spokojný každý občan, v meste, na ktoré budeme všetci hrdí.

**Za rozhovor ďakuje
Z. Ščasná, odd. kultúry
a športu MsÚ Rajec
Snímka: archív MsÚ**

inzercia

AKCIA -20% do 30.9.2020

RENOVÁCIA NEMECKOU TECHNOLOGIOU

VÁM PONÚKA ČISTÉ RIEŠENIE PRE VAŠE
STARÉ DVERE, ZÁRUBNE, VSTAVANÉ SKRINE
A KUCHYNSKÉ LINKY.

VŠETKO V ŠIROKEJ ŠKÁLE FARIEB A ŠTRUKTÚR.

Tel. **0907 422 113**

Web: www.renovovanie.szm.sk

MESTO RAJEC ĎAKUJE

Petrovi Očadlíkovi

za výstavu olejomalieb

Tiborovi Mahútovi

za výstavu Moje zaľúbenie

MESTO RAJEC VÁS POZÝVA

Na výstavu prác žiakov
Základnej školy na Lipovej ul.
14.9 – 26. 10. 2020

Výstavná sieň Radnice v Rajci

Informácie z Cenzuálu

Skončilo prázdninové obdobie a výbor Cenzuálu opätovne prináša aktuálne informácie o činnosti volených orgánov a celkovej situácii v pozemkovom spoločenstve pre svojich členov, ako aj širokú verejnosť Rajca a okolia.

Počas prázdnin zasadal výbor v zmysle plánu dvakrát.

Prvé zasadnutie výboru bolo 29. júla a konalo sa v Porubskej doline na účelovom zariadení Oselná, ktorú Cenzuál prenajíma poľovnému združeniu. Zasadnutia sa zúčastnil aj člen dozornej rady. Ešte pred samotným zasadnutím si členovia výboru na vlastné oči prezreli stav porastov po ľavej strane Porubskej, keďže absolvovali cestu po zväznicách z tejto strany. Výbor sa zhodol, že stav porastov je v dobrej kondícii a zväznice sú dobre udržiavané. Vyslovil však obavu pred možnou kalamitou, spôsobenou náletom lykožrúta, ktorý už významne šarapatí v susednej Kuneradskej doline, kde je už vidno veľa zničených stromov. Zasadnutie výboru pokračovalo rokovaním, kde hlavným bodom programu boli hospodárske výsledky za prvý polrok 2020, o ktorých podala informáciu ekonómka. Ako uviedla, Cenzuál dosiahol k polroku zisk +88-tis eur, ktorý je nižší oproti rovnakému obdobiu minulého roku. Členovia výboru sa zhodli, že aj ekonomika celej SR vďaka koronavírusu znamená výrazný prepád a ani my nie sme výnimkou. Žiaľ, súčasná vláda nám nijako nepomáha, i keď nám priamo nezatvorila prevádzky, každý súdny človek uzná, že ťažiť drevo nemá zmysel, ak nie je preň odbyt a malo by ležať na

sklade. V dôsledku tejto pre nás nepriaznivej situácie predajná cena drevnej hmoty a výrobkov z dreva klesla priemerne o viac ako 35 % oproti minulým rokom a to už nepokryje ani náklady na jeho ťažbu. Preto výbor prijal niekoľko opatrení na zvrátenie tohto nepriaznivého stavu. Veríme, že už najbližšie obdobie bude pre nás priaznivejšie.

Ďalšie zasadnutie výboru bolo 15. augusta na chate Palova buda a zúčastnili sa ho aj všetci členovia dozornej rady. V zmysle plánu práce sme prerokovali aktuálnu hospodársku situáciu a najmä nájomné zmluvy na prenajímané nehnuteľnosti vo vlastníctve Cenzuálu. Keďže niektoré nájomné zmluvy končia ku koncu roka, resp. v budúcom roku, výbor sa uzniesol, že všetkým nájomcom – chatárom stanoví jednotnú cenu za 1 m² užívanej plochy a presne vymedzí vzájomné práva a povinnosti v nových zmluvách. Takisto výbor prijal uznesenie postupne zjednotiť výšku nájmu aj u ostatných nájomcov – podnikateľov s doložkou o úprave vo výške úradne vyhlásenej inflácie. Výbor bol tiež informovaný o výplate podielov pre jednotlivých členov za minulý rok, aktuálnom finančnom stave spoločnosti a stave jednotlivých investícií a prijal aj informáciu o nutnosti náhodnej ťažby v dôsledku lykožrútovej kalamity v rozsahu cca 1000 m³ drevnej hmoty. Spoločné zasadnutie výboru a členov dozornej rady pokračovalo spoločnou prehliadkou lesnej škôlky, ktorou nás previedol jej vedúci. Potom sme pokračovali v neformálnej diskusii pri výbornom guláši, ktorý pripravili naši riadiaci pracovníci.

**Za výbor spoločenstva
Ing. Karol Dobeš
Snímka: archív CS**

Jubilanti júl 2020

65 rokov
Jozef Januš
Helena Gregová

75 rokov
Terézia Kyselová

80 rokov
Rudolf Vanák

81 rokov
Mária Kohútová

83 rokov
Anna Vojtasová

91 rokov
Otília Doblejová

Srdečne blahoželáme!

Zosobášili sa v Rajci

Viktoriia Vladislavivna Zinych
a **Jakub Zbýň** – 26.6.2020

Gabriela Zafková a **Ing. Peter Jakubík** – 27.6.2020

Daniela Augustínová a **Miroslav Kubiš** – 27.6.2020

Júlia Chovancová a **Jozef Skorčik**
– 24.7.2020

Mgr. Andrea Šebánová a **Peter Kardoš** – 25.7.2020

Mgr. Ľubomíra Goljerová a **Branislav Hulín** – 1.8.2020

Narodili sa

Emma Ďurišová – jún
Tobiáš Pauliny – júl
Kvetoslava Budayová – júl
Jakub Lauček – júl

Opustili nás

Anna Kmeťová 1931 – 6.7.2020
Emília Rybárová 1928 – 9.7.2020
Anna Pekná 1934 – 25.7.2020
Olga Veselá 1946 – 11.8.2020
Stanislav Kubálek 1951 – 14.8.2020

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo rodinných príslušníkov.

Predchádzanie vzniku odpadov v domácnostiach

Každý z nás môže prispieť k tomu, aby sme produkovali menej odpadov a aby vzniknuté odpady boli viac recyklované. Pred samotným triedením odpadu do príslušných nádob či vriec je potrebné sa zamyslieť nad tým, ako predchádzať jeho vzniku.

Na Slovensku sa každoročne vyprodukuje približne 1,95 milióna ton komunálnych odpadov. Na každého obyvateľa tak pripadne 359 kg odpadu. Až 66 % komunálneho odpadu skončí na skládkach odpadov.

Preto by sme sa mali na prvom mieste snažiť, aby odpad vôbec nevznikol. Odpad, ktorého vznik nevieme zabrániť, by sme mali vytriediť a využiť ako druhotnú surovinu – recyklovať ho. Pokiaľ sa nedá recyklovať alebo je recyklácia málo prínosná, mal by sa odpad energeticky zhodnotiť. Zneškodňovanie odpadu na skládkach odpadov by sa malo používať čo najmenej.

7 KROKOV NA ZNÍŽENIE MNOŽSTVA ODPADOV Z DOMÁCNOSTI

1. Neplýtvajte jedlom

Medzi opatrenia na zníženie plytvania jedlom z domácností patria napr. plánovanie si jedálneho lístka, písanie zoznamu chýbajúcich potravín, správne skladovanie potravín, rozlišovanie dátumov uvedených na obaloch potravín (spotrebujte do/minimálna trvanlivosť), príprava správnych veľkostí porcií jedál.

2. Nekupujeme zbytočné obaly

Nekupujeme výrobky, ktoré sú zložené viacnásobne balené (napr. bonboniéra) alebo balené v nerecyklovateľných obaloch (obaly z práškových polotovarov).

Namiesto stolovej vody v PET fľaši uprednostnime pitie vody z vodovodu alebo si vyrobíme vlastnú sytenú vodu. Minerálnu vodu si načapujeme priamo z prameňa alebo si ju kúpme v sklenenej vratnej fľaši.

Mlieko kupujeme z automatov, ktoré prevádzkujú lokálni producenti mlieka. Načapujeme si ich do vlastných fliaš, ktoré budeme

opakovane používať.

Nekupujeme malé balenia, uprednostnime väčšie balenia alebo koncentráty, kde vzhľadom k hmotnosti samotného výrobku tvorí obal menšie percento.

Namiesto šampónov, tekutých mydiel, sprchových gélov a kondicionérov v plastových obaloch používame tuhé mydlá. Uprednostnime také, ktoré sú vyrobené na Slovensku a balené do jednoduchého papierového obalu. Ten sa dá ľahko recyklovať alebo skompostovať.

Pracie gély, aviváže, tekuté mydlá atď. si načapujeme do vlastných obalov v špecializovaných predajniach s tzv. bezobalovou distribúciou alebo vo vybraných bioobchodoch.

Uprednostňujeme nákup od miestnych remeselníkov a pestovateľov, na trhoviskách a tržniciach alebo tzv. predaj z dvora, kde si vieme nakúpený tovar zabaliť do vlastných obalov.

V supermarketoch uprednostňujeme nákup nebalenej zeleniny a ovocia pred balenou a slovenskú pred zahraničnou. V niektorých sú v ponuke aj nebalené oriešky a orechy, ktoré si môžete navážiť do vlastných obalov.

Nakupujeme prednostne do vlastných opakovane použiteľných obalov – do vlastnej plátenej tašky, sieťky, košíkov alebo škatulky. Nahradíme plastové vrecká za plátenné, ušité napríklad zo starých záclon.

3. Odmietajme veci, ktoré nepotrebujeme

Odmietnime bezplatne rozdávané rôzne reklamné predmety, letáčky, perá a podobne.

Pri návšteve kaviarne alebo reštaurácie odmietnime jednorazovú slamku do nápoja, keksík, medik alebo cukor v malom obale.

Označme si schránku nálepkou „Nevhadzujte reklamu“ a odmietnime reklamné letáky. Všetky informácie o akciách si v prípade potreby nájdeme na webe.

4. Vymeňme jednorazové veci za opakovane použiteľné

Zadovážme si sklenenú alebo nerezovú fľašu na nápoje, do ktorej si budeme nosiť vlastnú vodu, čaj alebo kávu. Vyhnime sa jednorazovým plastovým obalom.

Nepoužívame jednorazové holiace strojčeky, čistiace tampóny... Nahradíme ich opakovane použiteľnými.

Ak máme malé deti, používame moderné bavlnené plienky namiesto jednorazových.

Dámske jednorazové hygienické vložky vymeňme za menštruačný kalíšok alebo opakovane použiteľné plátenné vložky.

Vyhýbajme sa prevádzkam, kde používajú jednorazové príbory a riad, nápojom z automatov, ktoré sú plnené do jednorazových pohárov. Na festivaloch a podobných akciách si nechajte načapovať nápoj do svojho obalu (napr. fľaše) alebo používajte opakovane jeden plastový pohár.

Neobjednávame si jedlo, pizzu na donášku – predídeme vzniku znečistenia z dopravy, odpadu z obalov potrebných na prevoz a jednorazové servírovanie.

Namiesto jednorazových papierových obrúskov, utierok a vreckoviek používame textilné, ktoré sa dajú opätovne používať.

Používame nabíjateľné batérie

(monočlánky), predídeme tak vzniku zbytočných nebezpečných odpadov.

Toner z tlačiarne a kopírky dávajte znovu naplniť.

5. Požičiavajte si veci

Využívajte viac knižnice, požičovne a rôzne iné verejné služby (napr. copy centrá, pracovne). Nástroje a zariadenia potrebné na príležitostné práce si prenajímajte alebo požičiavajte od susedov, známych alebo v špecializovaných požičovniach. Požičať sa dá už takmer všetko – oblečenie, náradie, autá, knihy, rôzna technika, lyžiarska výstroj...

Ak máme funkčné veci, ktoré nepotrebuje, môžeme ich ponúknuť na využitie iným. Využi-

me k tomu špeciálne kontajnery (napr. na šatstvo a textilie), rôzne zbierky, charitatívne akcie, bazáre, antikvariáty, webové stránky, centrá opätovného používania.

6. Triedme všetky odpady

Ak sme nedokázali predísť vzniku odpadov alebo vec, ktorú sme dlhodobo používali už doslúžila, odovzdajte ju na recykláciu. Recyklácii predchádza dôkladné triedenie odpadov už v domácnosti. Triedme všetky odpady, ktoré sa v našej obci/meste dajú.

7. Kompostujeme biologické odpady

Svojopomocne kompostujeme svoje biologické odpady. Kompostovať sa dá na záhrade, v škol-

skej alebo firemnej záhrade, pri bytovom dome (tzv. komunitné kompostovisko), ale aj priamo v interiéri – v byte, v kancelárii alebo v triede (používa sa napr. vermikompostér).

Nechajte sa inšpirovať a nájdite všetky výhody, ktoré môžete získať životom s minimom odpadov. Pripojte sa k stále narastajúcemu množstvu ľudí, ktorým nie je ľahostajné, čo sa deje v ich okolí a aktívne spolu priložme ruky, čas a um k úsiliu o lepšie a krajšie životné prostredie.

Viac informácií o živote bez odpadov nájdete na www.nulaodpadu.sk.

OZ Priatelia Zeme – SPZ
Snímka: pixabay.com

RAJECKÝ ŠPORTOVÝ DEŇ 2020

Poslednú júnovú sobotu sa v Rajci pri Gymnázii na Javorovej ulici uskutočnil už 8. ročník Rajeckého športového dňa.

Od rána prebiehal turnaj v plážovom volejbale, kde si každé družstvo siahlo na dno svojich síl a diváci mohli v priebehu dňa vidieť naozaj pekné športové výkony. Počasie nám prišlo a pred obedom sa začali schádzať účastníci tradičného Spinning maratónu. Hodina a pol tvrdej driny pod vedením dvoch inštruktorov na profesionálnych spinningových bicykloch, za sprievodu dynamickej hudby od DJ Jara. Slnéčné lúče cítil na sebe každý účastník, preto sa organizačný tím pravidelne staral o pitný režim a osviežoval účastníkov pomocou záhradnej sprchy. Je priam šokujúce, že to s nami zvládla aj naša Martuška, ktorá práve oslavuje 80 rokov a je pre nás všetkých vzorom. Pravidelne navštevuje aj spinningové lekcie a je nám potešením, že podľa jej slov, spinning ju drží v dobrej kondícii. Po zaznení poslednej piesne spinning maratónu bol každý príjemne športovo unavený a tešil sa na guláš od miestneho majstra. O športový program a súťaže pre deti sa staral PH your motion a záujem detí nás milo prekvapil. Možno boli motiváciou aj darčeky, ktoré dostal každý účastník. Detský program dopĺňalo niekoľko skákacích atrakcií a nafukova-

cích hradov, ktoré mohli byť celé popoludnie pre deti bezplatne, vďaka podpore od mesta Rajec. Počas vystúpenia tanečnej skupiny A.I.M. crew si každý užíval príjemnú atmosféru a tešil sa na tradične hodnotnú tombolu. Hlavná cena automatická práčka či kombinovaná chladnička, pobyt vo wellness a množstvo ďalších hodnotných cien bolo veľkým lákadlom. Po vyhlásení výsledkov plážového volejbalu si víťazné družstvo prebralo ocenenia a užívalo svoju chvíľku slávy.

Rajecký športový deň je nekomerčné podujatie, štartovné je symbolické, a preto sme nes-

mierne radi, že sme sa mohli aj v tomto roku oprieť o podporu partnerov, bez ktorých by bola organizácia podujatia nereálna. Dlhoroční partneri ako ZVL Slovakia, Saker, Anaj Slovakia, Omsit, Alteria motor či Kofola nás neváhali podporiť aj v tomto roku, za čo im patrí veľká vďaka! Za úspešným podujatím sa neskrýva iba organizátor, ale celý organizačný tím, ktorý je v tomto prípade dokonalý a viem, že sa môžem vždy naň spoľahnúť. Tešíme sa na vás na Rajeckom športovom dni 2021.

Mgr. Tomáš Stránský,
organizátor
Snímka: archiv-autora

Odhalenie informačnej tabule RAJECKÉMU RODÁKOVÍ

Približne pred tromi rokmi sme sa v zahraničí istou „náhodou“ dozvedeli, že meno Andreja Paulinyho je vo svete dosť známe a že my, jeho rodáci, vieme o ňom pomerne málo.

To sa potvrdilo i po vydaní zborníka Veľký muž z malého mesta, ktorý bol počas roka a pol spolu s prednáškou o donovi Paulinym a výstavou jeho grafických diel súčasťou projektu odhalovania tejto osobnosti. Ľudia, ktorí si knižku prečítali, neskrývali údiv nad tým, že hoci otca Andreja vcelku poznali, nevedeli, čo všetko v Turíne a Ríme pre našu vlasť robil a aký bol všestranný talent.

Keď maľoval obrázok nášho Kostola sv. Ladislava, nad ktorým je Panna Mária a pri kostole je i múr, určite sa mu ani nesnívalo, že raz na ňom bude tabuľa venovaná práve jemu. V tomto roku, kedy si pripomíname 95. výročie jeho narodenia, nastal čas, aby sme trošku z tej jeho skromnosti odtiahli závoj.

Na túto príležitosť sme 16. augusta pozvali do Rajca vdp. Pavla Zvaru, rektora Pápežského slovenského ústavu sv. Cyrila a Metoda v Ríme, kde don Andrej

dĺho pôsobil. Bol tu tiež zástupca z radov jeho žiakov p. Michael Kaňa, salezián don Ján Tocký, rodinní príslušníci, priatelia. Po slávnostnej sv. omši, príhovore a hudobnom sprievode sme odkryli informačnú tabuľu. Okrem fotografií, jeho diel a textu je tu napríklad možnosť vypočuť si cez QR kód rozprávanie, ako don Andrej utekal po Barbarskej noci na slobodu do zahraničia.

Nech teda táto tabuľa slúži nám, ale i návštevníkom nášho mes-tečka a nech nás inšpiruje pripomenúť si ďalších našich veľikánov, ktorí si zaslúžia opätovné odkrytie ich mena.

Posledné kusy spomínanej knihy o donovi Andrejovi sú k dispozícii v Kostole sv. Ladislava alebo na internetových knižkupectvách.

Alena Rybárová

Snímka: Slavomír Kalma

STRETNUTIE V BIOKLIMATICKOM PARKU

V Langau, ktoré sa nachádza v Bavorsku, majú rekreačné zariadenie pre postihnutých ľudí a ich rodiny.

V novej jedálni na stene je výzdoba – na papieroch sú napísané slová ako priateľstvo, spolupráca, pomoc, láska, rodina, kamarát, vzdelanie, spolupatričnosť, ohľaduplnosť, viera, váhavosť..., jednoducho veľa slov vyjadrujúcich hodnoty, s ktorými sa bežne stretávame a ktoré niektorí uznávajú a vyznávajú, iní už menej.

Viac ako pol roka počúvame správy o koronavírusu. Prežili sme karantény, zatvorené prevádzky, kde sa poskytovali služby, obmedzili nám prístup

k lekárom, do obchodov, zakázali stretávať sa – žiaden kostol, kultúra, sociálny kontakt, návštevy. Nariadili nám dezinfekciu, nosiť rúška a rukavice. To trvá doteraz, aj keď sa opatrenia pomaly uvoľňujú.

Prežili sme a zatiaľ sme odolali chorobe spôsobenej novým vírusom.

Po štvormesačnej pauze sa členovia nášho občianskeho združenia stretli posledný júnový štvrtok v Bioklimatickom parku Drienová. Po tretí raz sme si tam uvarili guláš, nadychali sa čerstvého vzduchu, poprechádzali sa okolo zvier, potešili sa z húsať, malých kačiek, popočúvali kikirikanie kohúta, pozreli, ako rastú zemiaky. Stretnutie trvalo

takmer sedem hodín a vôbec nám nevadilo, že sme boli trochu ďalej od seba. Počasie vyšlo a vyšlo aj to, že sme sa mohli znova vidieť, porozprávať sa, zaspomínať si, zabadákať nad stratou blízkych, vymeniť si skúsenosti a aj recepty. Také úplne bežné, jednoduché a normálne veci. A zrazu nám boli vzácné. Pred rokom by som určite nenapísala: „videli sme sa, rozprávali sme sa, stretli sme sa“.

Keby sme si teraz my mali vyzdobiť stenu nápismi hodnôt, čo by tam bolo? Ja by som iste dala stretnutie. Ak sa stretneme, och, čo všetko sa zo stretnutia môže odvinúť! Záleží na nás a bude to vzácné.

Mgr. Daniela Durajová,
predsedníčka OZ SZTP Rajec

PREDCHÁDZAJME PORUCHÁM VÝVINU REČI U DETÍ PREDŠKOLSKÉHO VEKU

Reč je každodennou súčasťou nášho života. Pre adekvátny rečový vývin dieťaťa je kľúčový ponúkaný správny rečový vzor. Pričom dieťa si najčastejšie berie rečové vzory od matky.

Čoraz častejšie sa však učitelia materských škôl, logopédi, a môžeme to potvrdiť i my z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva (SCŠPP), stretávame s množstvom rôznorodých ťažkostí v rečovom vývine detí. Nesprávna výslovnosť hlások patrí k najčastejším druhom narušenej komunikačnej schopnosti a v posledných rokoch zaznamenávame jej stúpajúcu tendenciu u predškolákov. A práve pre predškolákov je správna výslovnosť jedným z dôležitých zdrojov pri ich budúcom úspešnom štarte v škole.

Ako môžeme podporiť správny vývin reči dieťaťa? Z pohľadu rodičov je potrebné stimulovať reč dieťaťa správnym rečovým vzorom, čo znamená, že rodič volí správne slová a vety materinského jazyka. K ďalším pravidlám patrí podporovať rozprávačské schopnosti dieťaťa, rozprávať si spoločne s dieťaťom zážitky, nechať ho komentovať obrázky v knižke a pod. K efektívnym stratégiám patrí podľa Mikulajovej a kol. (2005) rozprávať sa s dieťaťom „tvárou v tvár“, t.j. priblížiť sa mu tak, aby videlo vašu tvár, ústa, pričom môže pozorovať pohyby pier i jazyka. Ďalej dopriať dieťaťu dostatok času na to, aby sformulovalo svoje myšlienky, neodpovedať za dieťa, byť trpezlivým komunikačným partnerom. Pre podporu komunikácie je výhodné sledovať záujem dieťaťa, ak sa dieťa o niečo zaujíma a vy spozorujete jeho záujem o niečo, čo sa deje v jeho okolí, slovami okomentujte jeho záujem. Staňte sa „komentátorom“, môžete komentovať napr. okoloidúceho psa či trúbiace auto. Aktívny rečový prejav dieťaťa rozvíjate i správnymi položenými otázkami, uprednostňujete otvorené typy otázok, ktoré umožňujú dieťaťu rozvíjať rozhovor, nielen odpovedať jednoslovné, napr. namiesto „Hral si sa v škôlke?“ sa pýtame „Povedz mi, ako si sa dnes hral v škôlke?“

So stúpajúcim množstvom detí s narušenou komunikačnou schopnosťou v predškolskom veku, kedy sa javí, že nepostačuje správny rečový vzor a dostatočná komunikačná príležitosť, sa čoraz väčšími osvedčujú preventívno-stimulačné programy, realizované v prostredí materských škôl. Takéto programy ponúka i naše SCŠPP pre deti materských škôl v Rajeckej kotline. Skupinové programy, podporujúce komunikačnú schopnosť dieťaťa, sú cielene odstupňované podľa veku – pre deti od 3 do 4 rokov program „Poslúchaj ma, jazýček“ a pre staršie deti od 4 do 5 rokov program „V krajine slov“.

Rozvojové programy realizujeme hrovou a pre deti pútavou formou, aktivity realizujeme s dôrazom na aktívne učenie, uplatňujeme hry, pracujeme s obrázkovým materiálom, rytmickými nástrojmi, figurálnymi (plyšovými) hračkami s cieľom podporiť záujem a motiváciu detí. Cieľom programov je nielen stimulácia, ale i včasný predchádzanie vzniku narušení, vyhľadávanie, zhodnotenie a odporúčenie k riešeniu prípadne už existujúcich ťažkostí. Obsahovo sú naše programy zamerané na precvičovanie obratnosti a koordinácie pohybov artikulačných orgánov, kde deti učíme odzerať a napodobňovať pohyby artiku-

lačných orgánov a mimických svalov podľa vzoru, posilňujeme tak jednotlivé svaly jazyka a pier, potrebné pre správnu artikuláciu hlások. Venujeme sa nácviku a upevňovaniu správnej techniky dýchania, pretože nesprávna technika dýchania sa môže prejavovať napr. do zlozvyku dýchania ústami, čo môže mať negatívny dosah na chybnú výslovnosť hlások (c, s, z). Uplatňujeme rytmické cvičenia, ktoré sú zvukovým základom reči či uvedomovania si slabík. Stimulujeme sluchové rozlišovanie, ktorého cieľom je naučiť dieťa rozlišovať hlásky sluchom, pretože ak chceme, aby dieťa správne vyslovovalo hlásku, musí ju najskôr správne sluchom odlišiť. Nacvičujeme správnu výslovnosť hlások, pričom uplatňujeme hrovú formu napodobňovania zvukov zvierat, dopravných prostriedkov... Súčasťou programov je zhodnotenie vybraných jazykových rovín dieťaťa, pričom rodič dostáva správu s odporúčeniami, ako ďalej s dieťaťom pracovať doma, príp. odporúčenie logopedickej intervencie. Okrem uvedeného ponúkame i individuálnu logopedickú depistáž.

Tím SCŠPP, Rajec

Kontakt:

scspprajec@gmail.com

tel. č.: 0908 145 622

RAJECKÝ MARATÓN V ČASE PANDÉMIE

Športové akcie po celom svete zažívajú tento rok krízu, zapríčinenú novým koronavírusom, o akej sa nám ani len nespomínalo. Koronakríza, žiaľ, neobišla ani Maratón klub Rajec, a preto naša prvá tohtoročná športová akcia bola až Rajecký kros triatlon.

Toto pôvodne júnové podujatie sa uskutočnilo 18. júla a bolo zároveň aj majstrovstvami Slovenska v kros triatlone, čo prilákalo zvučné mená ako Richard Varga, Tomáš Kubek či Filip Šebo. Aj keď sa preteky odohrávali v lone krásnej rajeckej prírody, prezentácia pretekárov sa nezaobišla bez dezinfekcie a ochranných rúšok. Tieto opatrenia však nezabránili úsmevom pri vítaní pretekárov, pretože čo rúško zakrylo, to oči prezradili. Na štart sa postavilo 92 pretekárov a 4 štafety. Radosť športovcov z toho, že sa po dlhšom čase môžu zúčastniť nejakých pretekov, nepokazilo ani ponuré daždivé počasie, ktoré si pre nich pripravilo nemilé prekvapenie v podobe blata. To sa vo svojej plnej kráse ukázalo až na bicykli, keď kvôli blatom zablokovaným kolesám a retiazkam museli pretekári neraz nieť svoj bicykel aj dole kopcom. Byť zablatení od hlavy až po päty prebúdzalo v mnohých detskú radosť, čo im pomohlo prekonať náročnú trať a vydržať až do cieľa. Preteky sa nezaobišli ani bez menších pádov a odrenín, pričom výnimkou nebol ani Richard Var-

ga, ktorý s takmer päťminútovým náskokom nad druhým, Matúšom Kozlovským, zvíťazil s časom 1:49:57 a stal sa majstrom Slovenska. Po necelých štyridsiatich sekundách dobehol aj tretí, Tomáš Kubek. Zo žien dobehla do cieľa prvá Margaréta Bičanová s časom 2:08:07, za ňou nasledovala Romana Gajdošová s časom 2:10:52 a s dvanásťsekundovým rozdielom obsadila bronzovú priečku Lýdia Drahovská. Z rajeckých úspechov nemožno opomenúť vynikajúci výkon Dominiky Vanákovovej, ktorá s časom 1:22:43 vyhrala v ženskej kategórii hobby a výkon našej víťaznej štafety, zostavenej z Pavla Miša (plávanie), Filipa Rybára (bicykel) a Mareka Kasmana (beh), ktorým sa podarilo doraziť do cieľa s časom 1:54:57.

Druhou akciou tohto roka bol dlho očakávaný Rajecký maratón, ktorý sa uskutočnil vo svojom pôvodnom termíne, a to 8. augusta, v druhú augustovú sobotu. Bolo to vôbec prvé z väčších slovenských maratónskych podujatí od uvoľnenia koronaopatrení, ktoré sa mohli uskutočniť aj vďaka spoločnej komunikácii a spolupráci

organizátorov bežeckých podujatí na Slovensku. Riaditeľ ČSOB Maratónu Bratislava Jožko Pukalovič sa dokonca zaradil medzi ochotných dobrovoľníkov a nebolo mu zaťažko vlastnoručne dotiahnuť na občerstvenie palety s vodou. Fungoval ako jeden z nás, za čo mu patrí naša úcta a vďaka. Vzhľadom na epidemiologické opatrenia kvôli koronavírusu sa tento rok nekonal tradičný Rajecký jarmok ani kultúrny program, ktoré už roky sprevádzali Rajecký maratón a spolu vytvárali Veľký rajecký deň. Našťastie, ľudí to neodradilo a prišli v hojnom počte povzbudiť pretekárov. Aj vďaka našej šikovnej moderátorskej dvojke v podobe Jožka Rybára a Ondreja Veselovského sa podarilo vytvoriť na námestí skvelú atmosféru. Vďaka patrí aj všetkým pretekárom, ktorí zodpovedne pristupovali k bezpečnostným opatreniam a na štarte mali nasadené ochranné rúška. Štartovalo 737 pretekárov, z ktorých 179 bolo maratóncov, 409 polmaratóncov, 88 korčuliarov a 61 štafiet. Charizmatická biatlonistka Nasta Kuzminová odštartovala výstre-

lom z pištole 37. ročník rajeckého maratónu, u niekoho aj boj nad sebou samým, svojou myslou, ale najmä boj s počasím. Aj tento rok nám totiž slniečko doprialo množstvo svojich horúcich lúčov, ktoré sa podpísali pod niektoré opálené tváre či horšie časy. S pribúdajúcimi stupňami vonku odbúdali kilometre prvému polmaratóncoví, Lukášovi Siskovi, ktorý s časom 1:14:54 dobehol do cieľa za veľkého aplauzu fanúšikov. Nemenšie privítanie v cieľi čakalo aj Patrika Holešu, ktorý dobehol ako tretí polmaratónec s časom 1:20:29 a zároveň bol aj prvým Rajčanom zo všetkých štyridsiatich zúčastnených na polmaratónskej trati. Prvej polmaratónkyňi, Tünde Szabó, sa podarilo dobehnúť do cieľa s časom 1:22:37. Na 42-kilometrovej trati z Rajca do Čičmian a naspäť zvíťazil Gabriel Švajda s časom 2:40:20. Avšak ani Rajčania sa nenechali zahabiť a pre krásne tretie miesto si dobehol Rastó Kalina, ktorý s časom 2:47:36 zároveň aj zvíťazil v kategórii muži nad 40 rokov. Bežecká krv Kalinovcov sa prejavila aj v ženskej štafete, ktorú tvorili členky Maratón klubu Rajec Sára

a Sofia Kalinové spolu s Katkou Zimenovou a Zuzkou Kasmanovou. Týmto štyrom mladým dorastenkám sa s časom 1:39:12 podarilo umiestniť na krásnom druhom mieste v kategórii štafeta ženy.

Za skvelú spoluprácu sa musíme poďakovať aj celému 19-člennému zdravotnému tímu, ktorý sa staral o zdravie pretekárov, či už na trati, alebo v cieľi. Veľká vďaka za pomoc a spoluprácu patrí aj mestu Rajec, našim sponzorom a všetkým dobrovoľníkom, bez ktorých by sa nemohol uskutočniť 37. ročník Rajeckého maratónu.

Kalendár našich akcií však maratónom nekončí. Tradičný prvomájový Rajecký kros duatlon sa musel kvôli pandémie presunúť, preto sa preteky uskutočnia v utorok 15. septembra na sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Ďalší dátum, ktorý pribudol do nášho kalendára, je sobota 24. októbra, kedy sa pobeží pôvodne marcový Rajecký Borošovec. Je vítaný každý, kto má chuť si zapretekovať, ale aj priložiť ruku k dielu.

Tím Maratón klubu Rajec
Snímky: archív klubu,
Peter Stehlík, Daniel Stehlík

Nasťa Kuzminová

MEDAILOVÁ ŽATVA TENISOVÉHO KLUBU

Po uvoľnení karanténnych opatrení a opätovnom rozbehnutí turnajového kolotoča opäť reprezentovala naše mesto a Tenisový klub (TK) Rajec Sofia Pauková, ktorá nastupovala v kategórii mladších aj starších žiačok.

Prvý úspech prišiel na turnaji triedy „C“ HREHOR CUP 2020 v TK Púchov (27. – 29. júna), kde vybojovala 3. miesto vo dvojhre a 2. miesto vo štvorhre spolu s Elizabeth Madarovou (TK Žilina). S rovnakou „partáčkou“ dosiahla ďalší výborný výsledok, tentokrát na turnaji triedy „A“ DERMAPOINT CUP 2020 v TK Žilina (1. – 11. júla), kde si skvelou hrou vybojovali tretie miesto. Ďalšie skvelé tenisové výkony Sofii priniesli po super finálovom zápase celkovo druhé miesto vo dvojhre na turnaji triedy „C“ v TK Baník Prievidza (22. – 24. júla). V Prievidzi si s Eli Madarovou odniesli aj 3. miesto vo štvorhre. Všetky dosiahnuté úspechy vyvrcholili opäť jej nomináciou Slovenského tenisového zväzu na Letné majstrovstvá Slovenskej republiky v Piešťanoch.

V júli sme úspešne zorganizovali klubový turnaj RAJEC OPEN 2020, kde si zmerali sily všetci naši členovia bez ohľadu na vekovú kategóriu. Hrlo sa vyradovacím systémom Double Elimination a dôležitejšie ako celkové poradie bolo stráviť spolu športový a kultúrny deň a v niektorých prípadoch aj načrieť na dno svojich síl. Kvalita finálového zápasu bola len čerešničkou na torte našej tenisovej nedele, 19. júla. Na prvom mieste skončila Sofia Pauková, na druhom mieste Martin Frič a na treťom mieste Jaroslav Vričan.

Ďakujeme všetkým zúčastneným hráčom a fanúšikom a už teraz sa tešíme na ďalší turnaj, ktorý usporiada TK Rajec.

-TK-

Snímka: archív klubu

ODDELENIE KULTÚRY A ŠPORTU MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI PRIPRAVUJE

KRÚŽOK PALIČKOVANIA

PRE DOSPELÝCH

KAŽDÝ PONDELOK
O 18.00 HOD.

KLUBOVÁ MIESTNOSŤ
ODDELENIA KULTÚRY

Prvé stretnutie záujemcov o krúžok bude **21.9.2020 o 18.00 hod.** v klubovni

Prihlásiť sa môžete v mestskej knižnici **do 21.9.2020** na tel. číslo 041/ 542 47 03, 0910 923 575, e-mail: kniznica.rajec@rajec.sk

JOGA

cvičenie systémom **Joga v dennom živote**

ODDELENIE KULTÚRY A ŠPORTU
MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

každý utorok o **18.30** hod.

veľká zasadačka

Mestského úradu v Rajci

Cvičí sa v pohodlnom voľnom odevu.
Prineste si podložku na cvičenie,
malú deku a vankúšik.

Viac informácií získate na prvom cvičení.

začíname

22. septembra

MsÚ Rajec, odd. kultúry a športu:
041/ 542 47 03, 0910 923 575, kniznica.rajec@rajec.sk
Inštruktor: **041/ 542 42 07**